
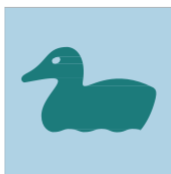
Vård- och omsorgsnämndens

flerårsstrategi 2019-2021

Vård- och omsorgsnämndens (VÅN:s) uppdrag är att erbjuda äldre personer möjligheten att åldras i trygghet med bibehållet oberoende. Vidare är uppdraget att erbjuda individer med funktionsnedsättning adekvata insatser för att leva ett självständigt och fullgott liv. De enskilda ska bemötas med respekt och förutsättningar skall ges att leva ett aktivt liv med inflytande i samhället och i sin vardag. Alla insatser skall ske med god kvalitet och med aktning för den enskildes integritet.

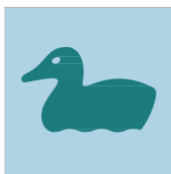

Innehåll

Verksamhet.....	2
Befolkningsutveckling	3
Åtaganden och nyckeltal	4
Särskilt fokus och uppdrag från kommunfullmäktige	8
Internkontrollplan	8
Omedelbar åtgärd.....	8
Nyckeltal.....	9
Ekonomi.....	10
Budget 2019	10
Budget 2020	11
Budget 2021	11
Investeringsbudget	12
Personal.....	13
Utnyttja tekniken	13
Förlänga arbetslivet	14
Få fler att arbeta mer	15
Attraktiv arbetsgivare	16
Arbetsmiljö och sjukfrånvaro	17
Bilaga 1 Internkontrollplan	18

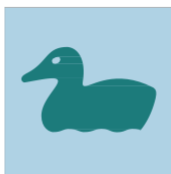
Verksamhet

Vård- och omsorgsnämndens målgrupper är äldre människor (över 65 år), människor med funktionsnedsättning, människor med demenssjukdom, människor som behöver hemsjukvård eller hemtjänst samt människor i livets slutskede.

Nämnden ansvarar för att utforma och vidareutveckla förvaltningens insatser med hänsyn till de behov som finns. Dessa stöd syftar till att öka förutsättningarna till ett så självständigt liv som möjligt. Nämnden fullgör kommunens uppgifter för sina målgrupper enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen och vad som i övrigt i lag eller annan författning sägs om socialnämnd. Vård- och omsorgsnämnden fullgör också kommunens uppgifter enligt lagarna om färdtjänst och riksfärdtjänst, bostadsanpassningsbidrag, medicintekniska hjälpmedel och vårdarhjälpmedel.

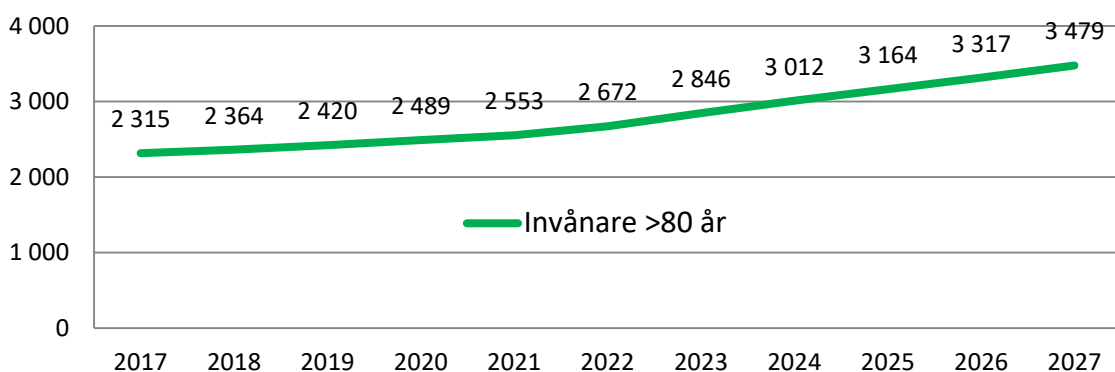
Verksamheten består bland annat av hemtjänst, korttidsboenden, särskilt boende för äldre, boende LSS, dagverksamhet, hälso- och sjukvård, färdtjänst och bostadsanpassning. Vid ingången av 2019 finns fem aktiva utförare av hemtjänst (från 1 april kommer det finnas fyra utförare) varav kommunen är en samt boenden med platser och inriktning enligt tabellen nedan.

	Antal avdelningar	Platser 2019.01	Varav extern regi	Platser 2018.01
Gruppboende demens	23	189	55	181
Gruppboende fys	7	98	32	98
Serviceboenden	7	106	-	106
Korttids inkl. flexibel	4	36	-	36
Boenden LSS	15	132	-	124
Korttids LSS	3	12	-	12
Trygghetsboenden med anvisningsrätt		70	4	70
		Personer 2019.01	Varav extern regi	Personer 2018.01
Personer med hemtjänst i ordinärt boende		742	201	709
Personer med hälso- och sjukvård i ord boende		329	54	357
Personer med boende enligt LSS		132		127
Personer med personlig ass. försäkringskassa		103	61	110
Personer med personlig assistans kommun		22	17	18
Personer med daglig verksamhet LSS		202		197

Befolkningsutveckling

I Alingsås är 5,7 procent av invånarna över 80 år (riket 5,1 procent). Det vill säga cirka 270 personer fler i Alingsås är över 80 år jämfört med om Alingsås haft en genomsnittlig befolkningssammansättning som riket. En av nämndens största utmaningar är att skapa en verksamhet som är anpassad efter framtidens behov av äldreomsorg. 2017 – 2027 förväntas antalet invånare över 80 år öka med drygt 50 procent i Alingsås kommun.

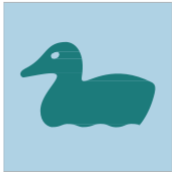

Brist på särskilda boendeplatser är en stor utmaning. Att inte ha tillgång till rätt antal platser på särskilt boende är en stor risk för nämnden både sett utifrån ett medborgarperspektiv och från ett ekonomiskt perspektiv. Åtgärder som syftar till balans mellan tillgång och efterfråga på särskilt boende är prioriterade områden och processer för utbyggnad, ombyggnad, förtätning och planering för nya boenden behöver pågå samtidigt. Det är arbetsuppgifter som inte enbart vård- och omsorgsnämnden har ansvar för utan där ansvar i processerna innehas av såväl samhällsbyggnad som kommunledning och bolag.

Nämnden har genomfört flera satsningar för att möjliggöra för äldre att kunna bo kvar hemma längre, vilket minskat kostnaden för köpt vård och kön till särskilt boende. Samtidigt har hemtjänsttimmar ökat kraftigt framförallt beroende på att personer med mycket omfattande hemtjänstinsatser bor kvar hemma i större utsträckning.

	2016	2017	2018
Hemtjänsttimmar per månad	30 300	32 000	35 000
Medelkö till särskilt boende för äldre	49	40	32

Inom funktionsstöd är det viktigt att brukare erbjuds verkställande av beslutad insats inom 12 månader. Annars riskerar kommunen både kostnad för viten och genom att insatsen inte är verkställd kompenseras inte kommunen från utjämningsystemet av LSS-kostnader. Inför 2019 är kön till LSS-boende 14 personer varav 2 personer väntat mer än 12 månader. Därmed behöver ett LSS-boende påskyndas, därtill finns behov av ytterligare ett korttidsboende LSS och att lokaler för daglig verksamhet tillkommer.

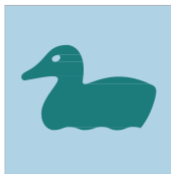
Åtaganden och nyckeltal

Inom nämnden pågår ett målinriktat och systematiskt arbete utifrån åtaganden inom ekonomi, personal och kvalitet. En identifierad risk för nämnden är kompetensförsörjningsbehovet. Utmaningen möts bland annat genom att utreda införandet av serviceassistent, arbeta vidare med den antagna handlingsplanen *Heltidsresan och* hälsosam schemaläggning. Dessa åtgärder är även en del av det strategiska arbetet för att attrahera men också behålla befintlig kompetens.

En stor utmaning är att balansera de ökade behoven i äldreomsorgen och inom funktionsstöd med de ekonomiska resurserna. Ett viktigt led för att uppnå en god ekonomi och samtidigt en god samhällsservice är att rätt antal boendeplatser finns tillgängliga. För att möta behoven när allt fler blir äldre och behöver äldreomsorg arbetar nämnden med att skapa fler boendeplatser. Förebyggandeenheten fortsätter därtill sitt arbete för att öka tryggheten i hemmet för äldre och utveckla samverkan med civilsamhällets organisationer. Ett antal digitaliseringsinsatser pågår som involverar såväl brukare som personal, däribland den påbörjade implementeringen av en ny digital plattform vilken möjliggör utökat införande av att utföra tillsyn via kamera.

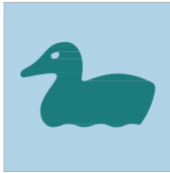
Sedan januari 2018 ingår avdelningen för funktionsstöd i vård- och omsorgsnämnden. Sammanslagningen har fungerat väl och ett bra samarbete föreligger. Syftet med överflyttningen av funktionsstöd var att uppnå effektivare resursutnyttjande och samordningsvinster. Under första året har positiva och negativa effekter påverkat nämnden. Gränsdragningar med Socialnämnden och minskad ersättning från Försäkringskassan för personlig assistans har medfört ökade kostnader och budgetunderskott. Samtidigt ökar intäkten från utjämningsystemet utifrån en god kontroll på insatser och kostnader kopplat till verksamheten funktionsstöd.

Åtaganden och nyckeltal

(Mål 4) I Alingsås råder god ekonomisk hushållning grundad på effektiv resursanvändning	
Indikator:	Nettokostnader skall inte öka snabbare än summan av skatteintäkter och generella statsbidrag
Nämndens åtaganden	
(A) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att arbeta för att verksamheten ska bli ekonomiskt effektivare genom att nettokostnadsökningen ska understiga pris-/löne- och volymförändring.	
Åtaganden utifrån KF:s angivna uppdrag:	
(1) Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att reducera sin centrala administration och föreslå möjligheter till förvaltningsövergripande effektiviseringar.	
(2) Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att ta fram en strategi för hur digitala lösningar genom exempelvis artificiell intelligens kan införas i syfte att minska administrationen.	
(3) Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att fler personer med lönestöd ska anställas i den kommunala organisationen/nämndens verksamheter samt följa upp utfallet årligen.	
(4) Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att öka extern medfinansiering, exempelvis från EU, om det inte medför bestående kostnader.	

(Mål 5) I Alingsås bygger välfärden på god service, hög kvalitet och tillgänglighet	
Indikator:	Nöjd-medarbetar-index ska höjas Sjukfrånvaron i kommunen ska minska
Nämndens åtaganden	
(A) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att verka för att verksamheten utvecklas som en attraktiv arbetsgivare.	
(B) Vård- och omsorgsnämnden fortsätter att sträva mot en god arbetsmiljö.	
Åtaganden utifrån KF:s angivna uppdrag:	

(5) Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att renodla undersköterskeuppdraget genom att finna möjligheter för andra yrkeskategorier att bistå verksamheten.

(6) Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att se över sin verksamhet ur ett integrationsperspektiv i syfte att föreslå lämpliga insatser i kommunens samlade integrationsarbete.

(Mål 6) I Alingsås finns det valfrihet och självbestämmande

Indikatorer: Medborgarnas/brukarnas bedömning av inflytande i kommunen ska öka, Antalet kommunala tjänster med valfrihetsmöjligheter ska bli fler, Antalet verksamheter som omfattas av lagen om valfrihetssystemet ska bli fler

Nämndens åtaganden

Åtaganden utifrån KF:s angivna uppdrag:

(7) Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att fortsatt utveckla valfrihetsmodeller inom ramen för Lagen om valfrihetssystemet.

(8) Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att stärka och utveckla demokratin och i lämpliga former använda sig av medborgardialog.

(Mål 7) I Alingsås utvecklas vården och omsorgen för individens behov

Indikatorer: Andelen brukare som är nöjda med sin hemtjänst bör bibehållas men till en lägre kostnad per hemtjänsttagare

Andelen brukare som är nöjda med sitt äldreboende bör bibehållas men till en lägre kostnad per brukare

Nämndens åtaganden

(A) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att genom systematiskt förbättringsarbete fortsatt utveckla kvaliteten i vården och omsorgen.

(B) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att fortsatt utveckla ett personcentrerat förhållningssätt.

Åtaganden utifrån KF:s angivna område särskilt fokus:

(C) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att verka för fler äldreboenden i kommunen.

(D) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att utveckla anhörigstöd och förebyggande insatser.

(E) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att frivilliginsatser ska stimuleras och utvecklas.

(F) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att minska ensamhetsproblematiken och utreda träffpunkter i frivilligas regi.

(G) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att utveckla samverkan med närsjukvården.

Åtaganden utifrån KF:s angivna uppdrag:

(9) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att vidta åtgärder för ett nytt äldreboende i Stadsskogen med utvecklad välfärdsteknik och i privat regi.

(10) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att påbörja ett strategiskt omställningsarbete i syfte att klara framtidens krav på verksamheten.

(11) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att utreda förutsättningarna för att äldre som fortfarande bor hemma ska kunna äta lunch på äldreboenden i kommunen.

(Mål 12) I Alingsås minskar vi vår miljöpåverkan genom energieffektiv omställning

Indikator: Andelen ekologisk mat i kommunal verksamhet ska öka

Nämndens åtaganden

(A) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att öka andelen ekologisk mat inom verksamheten.

Åtagande utifrån VÄN:s samtliga mål; (Mål 4), (Mål 5), (Mål 6), (Mål 7) och (Mål 12)

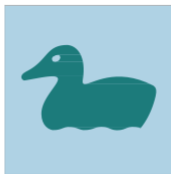
Indikator: Samtliga indikatorer kopplade till mål 4, 5, 6, 7 och 12

Nämndens åtaganden

Åtaganden utifrån KF:s angivna uppdrag:

(12) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att aktivt verka för och genomföra flerårsstrategins utpekade vilja.

Uppdrag från kommunfullmäktige

Se **Åtaganden och nyckeltal.**

Internkontrollplan

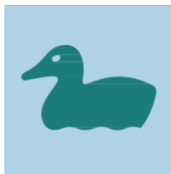
Se **Bilaga 1 Internkontrollplan.**

Omedelbar åtgärd

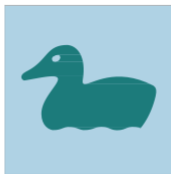
Inför 2019 står nämnden inför följande utmaningar som kräver omedelbara åtgärder:

- Ekonomi 2019
  - Nämnden står inför ett underskott om cirka 25 mnkr inför verksamhetsår 2019. Orsaken är framförallt att intäkter minskat inom personlig assistans och att en stor ökning av hemtjänsttimmarna skett 2018. Utvecklingen medför att åtgärder behöver vidtas för att minska nämndens kostnader. I februari tar nämnden beslut om handlingsplan för ekonomin 2019. (Se ekonomi sidan 10-11)

- Utbyggnad boendeplatser för funktionsstöd
  - Nämnden riskerar att en ekonomisk merkostnad uppkommer 2019 avseende de 14 personer som står i kö till ett boende enligt LSS. Om personer i kö inte erbjuds ett boende inom 12 månader uppkommer sannolikt en viteskostnad som motsvarar den kostnad platserna hade kostat vid verkställande av besluten.
  - Vidare kompenseras Alingsås kommun med cirka 0,9 mnkr för en verkställd boendeplats i utjämningsystemet av LSS-kostnader. En ej verkställd insats inkluderas inte som ett värde i utjämningsystemet samtidigt som kommunen sannolikt betalar en viteskostnad vilket gör att en kommun får en negativ ekonomisk effekt om kommunen ej verkställer beslutade LSS-insatser.

Nyckeltal

Mål/åtagande/ uppdrag	Nyckeltal
Mål 4/åtagande A	Nettokostnadsavvikelse LSS och Äldreomsorg Budgetavvikelse LSS och Äldreomsorg
Mål 4/ uppdrag 1-2	Antal digitaliseringsprojekt påbörjade och genomförda
Mål 4/ uppdrag 1-2	Antal trygghetskameror i drift
Mål4/uppdrag 3	Antal tjänster som är anställda med extern finansiering
Mål4/uppdrag 4	Antal ansökningar om bidrag och summan ansökta bidrag
Mål 5/åtagande A-B	Genomsnittlig sysselsättningsgrad bland vårdnära personal NMI för VOÄ Andel långtidssjukfrånvaro Andel korttidssjukfrånvaro Andel tid som utförs av timanställd personal
Mål 5/uppdrag 5	Uppföljning av att utreda införandet av serviceassistent.
Mål 5/uppdrag 6	Uppföljning av framtaget dokument som formulerar förvaltningens insatser ur ett integrationsperspektiv Antal elever med språkstöd som utfört APL i VÄN:s verksamhet
Mål 6/uppdrag 7	Uppföljning av att utreda underlag för beslut; LOV-isering av daglig verksamhet inom Funktionsstödsverksamheten
Mål 6/uppdrag 8	Antal dialogmöten inom verksamheten för stärkt och utvecklad demokrati påbörjade och genomförda
Mål 7/åtagande A-B	Antal fallolyckor Nöjdhet med <i>aktiviteter</i> utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning Nöjdhet med <i>möjlighet att komma utomhus</i> utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning Nöjdhet med <i>måltidssituationen</i> utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning <i>Sammantagen nöjdhet</i> utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning Uppföljning av att utreda vidareutvecklingen av arbetet kring närvårdssamverkan SAMLA, och det fortsatta arbetet med att anpassa verksamheten till lagstiftningen; <i>Samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård</i>
Mål 7/åtagande C	Antal färdigställda platser på boendeplatser
Mål 7/åtagande D-F	Andel <i>trygga</i> utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning Antal projekt för att stimulera och utveckla frivilliginsatser på boende och inom kvarboende påbörjade och genomförda Antal engagerade frivilliga i verksamheten Brukarnöjdhet på särskilt boende och hemtjänst för äldre
Mål 7/åtagande G	Uppföljning av det fortsatta arbetet i närvårdssamverkan
Mål 7/uppdrag 9	Uppföljning av samverkan mellan parter för att vidta åtgärder för ett nytt äldreboende i Stadsskogen med utvecklad välfärdsteknik och i privat regi.
Mål 7/uppdrag 10	Uppföljning av det strategiska arbetet för att möta framtidens krav på verksamheten
Mål 7/uppdrag 11	Uppföljning av utredning och fortsatt arbete utifrån beslut enligt motion om att motverka ofrivillig ensamhet genom att erbjuda lunch på äldreboenden, §98 2018.295 VÄN
Mål 12/åtagande A	Uppföljning av kostavtalet tillsammans med kostenheten Nöjdhet med <i>måltidssituationen</i> utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning
Mål 4, 5, 6, 7 & 12/uppdrag 12	Se samtliga ovan nämnda nyckeltal

Ekonomi

Ekonomiska ramar

Belopp i tkr	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Verksamhetens intäkter	190 910	194 003	197 165
Personalkostnader	-604 018	-613 803	-623 807
Lokalhyror	-80 107	-81 405	-82 732
Köp av tjänster	-149 130	-151 546	-154 016
Övriga kostnader	-79 987	-81 283	-82 608
Verksamhetens kostnader	-913 242	-928 037	-943 163
Verksamhetens nettokostnader	-722 332	-734 034	-745 998
Kommunbidrag	722 332	734 034	745 998
Årets resultat	0	0	0

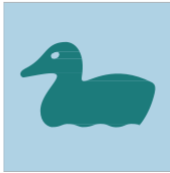
Budget 2019

Pris-, löne- och volymökningar för äldreomsorg och funktionsstöd beräknas uppgå till cirka 4,5 procent under 2019 medan budgettilldelningen medger en nettokostnadsökning om 1,3 procent, därtill upphör den statliga äldresatsningen som pågått sedan andra halvåret 2015, vilket medför minskade bidrag om cirka 8,3 mnkr 2019.

Under 2019 behöver boendeplatser inom funktionsstöd tillkomma och utbyggnad av boendeplatser för äldre fortgå. Vidare kommer omställning i samband med rätt till heltid, digitalisering och allt mer avancerad hälso- och sjukvård att kräva insatser och resurser för att lyckas. Sammantaget beräknar nämnden att verksamheten har ett underskott om cirka 25 mnkr inför verksamhetsår 2019.

Åtgärder för att hantera verksamheten inom budget 2019 är:

- Till de 43 budgetansvariga med personalbudget riktas ett sparkrav om 1,2 procent av personalkostnaderna vilket motsvarar en helårsbesparing om 7,0 mnkr.
- Stopp för externa konferenser och restriktivitet för utbildningar och vid inköp.
- Intäkt för statliga bidrag om 4,0 mnkr budgeteras utifrån riksdagsbeslut att kommuner som erbjuder äldreboende inom tre månader skall kunna erhålla bidrag och att medel riktas mot LSS för sondmatning. Bidragen har en viss osäkerhet men bedöms kunna medföra ökade intäkter om cirka 4,0 mnkr.

- Budget för hemtjänst räknas upp till 146 mnkr för verksamhetsår 2019. Budgeten motsvarar ett besparingskrav om cirka 14 mnkr och åtgärder behöver vidtas för att minska antalet hemtjänststimmar med cirka 3 200 timmar per månad (cirka 9 %).

Se särskilt ärende till nämnd i februari 2019 "Handlingsplan för att efterleva den av fullmäktige beslutade ramen 2019" för mer utförlig information om effektiviseringsförslag inför verksamhetsår 2019.

Budget 2020

Vård- och omsorgsnämndens budget 2020 är 1,6 procent högre än budget 2019.

Inför 2020 beräknar nämnden att pris-/löne- och volymökningar uppgår till cirka 4,5 procent varav cirka 2,9 procent (cirka 21 mnkr) är ofinansierade.

Nämnden har inte behandlat åtgärder och konsekvenser kring de ekonomiska förutsättningar 2020 ännu.

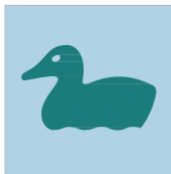
Budget 2021

Vård- och omsorgsnämndens budget 2021 är 1,6 procent högre än budget 2020.

Inför 2021 beräknar nämnden att pris-, löne- och volymökningar fortsatt uppgår till cirka 4,5 procent varav cirka 2,9 procent (ytterligare cirka 21 mnkr) är ofinansierade.

Nämnden har inte behandlat åtgärder och konsekvenser kring de ekonomiska förutsättningar 2021 ännu.

Investeringsbudget

Tkr	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Reinvestering						
Inventarier	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600
IT-utrustning	300	300	300	300	300	300
Vårdarhjälpmedel	250	250	250	250	250	250
Sängar	250	250	250	250	250	250
Anpassningsinvestering						
Inventarier	400	400	400	400	400	400
IT-utrustning	300	300	300	300	300	300
Vårdarhjälpmedel	100	100	100	100	100	100
Sängar	100	100	100	100	100	100
Totalt utgifter	3 300	3 300	3 300	3 300	3 300	3 300

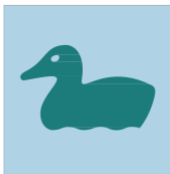
Vård- och omsorgsnämndens investeringskostnad har de senaste tre åren uppgått till mellan 2,7 – 3,1 mnkr i årskostnad med en medelkostnad om cirka 2,9 mnkr per år. En huvudorsak att investeringskostnaden varit relativt låg och uppvisat stabila överskott gentemot budget är att få platser på särskilt boende tillkommit de senaste åren.

Under åren 2019 – 2023 beräknas cirka 80 platser på särskilt boende för äldre samt därtill nya gruppboenden inom funktionsstöd tillskapas.

Planering för nya platser på särskilt boende för äldre under planperioden

- Tillskapande av 27 nya platser på särskilt boende på Bjärkegården samt konvertering av 11 platser från särskilt boende till trygghetsboende.
- Om- och tillbyggnation på Brunnsgården, vilket medför ett tillskapande av cirka 50 – 60 nya platser på särskilt boende.

Framtida utbyggnad kan medföra att investeringsbehovet på sikt blir högre än de senaste åren. Nämnden kommer återkomma med begäran om eventuella ökade investeringsramar för åren 2020 och framåt.

Personal

En av nämndens stora utmaningar framöver är rekrytering av personal. Utifrån antaganden att anställda går i pension vid 65 års ålder, volymökningen är 2,0 procent per år och personalomsättningen är 8,5 procent per år kommer nämndens rekryteringsbehov uppgå till i genomsnitt 158 personer per år under de kommande fyra åren. Efter 2022 beräknas rekryteringsbehovet öka ytterligare utifrån att volymökningar tilltar.

Beräknat personalbehov	2019	2020	2021	2022
Adm/chefer	10	12	13	13
Socialsekreterare	3	2	2	3
Personlig assistans	27	28	34	34
Funktionsstöd omvårdnad	23	27	30	35
Hälso- och sjukvård	13	17	16	15
Äldreomsorg omvårdnad	60	65	71	80
Totalt	136	151	166	178

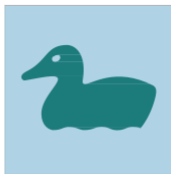
En målbild för flerårsstrategiperioden är att genomföra *Heltidsresan*, minska personalomsättning för tillsvidareanställd personal, minska timanställda, ersätta fysiskt arbete med teknik där det är möjligt, få fler personal över 65 år att arbeta kvar i verksamheten, fortsatt samverka med skolor i syfte att attrahera ny personal samt informera om vuxenutbildningens valideringsutbildningar.

Nämnden fortsätter även att arbeta med att sänka sjukfrånvaron genom att arbeta utifrån rehabiliteringsprocessen "från frisk till frisk" samt att HR har rehab-avstämningar med alla chefer två gånger per år. En utvecklingsledare med inriktning kompetensförsörjning har som uppdrag att kartlägga och samordna de insatser som krävs för att möta de utmaningar som finns inom området.

Utnyttja tekniken

Nämnden har påbörjat ett arbete med att utreda och beräkna digitaliseringsmöjligheterna. Implementering av Magna Cura webb för hemtjänsten färdigställs under 2018, systemet kommer bidra till att personalens arbete både effektiviseras och möjliggör mobil dokumentation. Som ett resultat av överflytten av funktionsstöd pågår ett arbete med att flytta över Magna Cura LSS till det förvaltningsgemensamma Magna Cura. Syftet är att få ett gemensamt journalsystem och uppnå ekonomiska fördelar.

Som ett led i att reducera administration fortgår implementering av hälsosam schemaläggning. Dessutom sker uppstart av *Avancerad bokning* inom ramen för Time Care under 2019 som är ett verktyg för att kunna genomföra heltidsresan samt sänka

sjukfrånvaron. Arbetet med E-learningplattform är klart och ändamålet med E-learningplattformen är att möjliggöra effektiv digital utbildning för att bland annat kompetensutveckla personal inom olika områden. Samt att stärka Alingsås kommun som attraktiv arbetsplats.

Ett underprojekt i den uppstartade digitala plattformen kommer att ske under 2019 i form av ett detaljplaneringssystem för hemtjänsten, vilket medverkar till att nå uppdraget att administrationen fortsatt ska minska genom smartare och effektivare arbetssätt.

Nämnden kommer fortsättningsvis behöva arbeta ännu mer med digitalisering utifrån att effektivisera verksamheten då vi står inför stora utmaningar kring rekrytering inom de flesta yrkeskategorier men också utifrån att underlätta för personalen så de kommer orka arbeta inom bl.a. de vårdnära yrkena.

Förlänga arbetslivet

I framtiden kommer nämnden stå med utmaningar som innebär volymökningar, ökad konkurrens på arbetsmarknaden, fler pensionsavgångar (se tabell nedan) och därmed högre personalomsättning. Detta riskerar att medföra ökade svårigheter att tillgodose rätt kompetens i verksamheten.

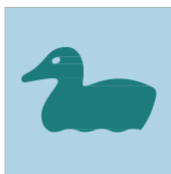
Pensionsavgångar	2019	2020	2021	2022
Vård och omsorg	13	25	37	39

För att kunna behålla samt utveckla kompetensen behöver nämnden se över möjligheten att utreda olika professioner och renodla undersköterskeuppdraget. Nämnden fortsätter se över möjligheter att finna andra yrkeskategorier som kan bistå med arbetsuppgifter som inte kräver undersköterskekompetens.

I framförallt bristyrken är det viktigt att arbetsuppgifter kan omfördelas till nya yrkesroller för att attrahera nya medarbetare. Inom Avdelning för Funktionsstöd har man tillsatt en ny befattning; *Metodutvecklare*. Inom Myndighetsavdelningen finns ny tjänst *Metodhandledare* samt *omarbetad roll för 1:e socialsekreterare*. Målet är att stödja chefer och verksamhet samt bidra till en hållbar arbetsmiljö.

I samband med fortsatt arbete kring *Hälsosamma scheman* och god arbetsmiljö pågår arbetet med att minska andelen delade turer. Utveckling av schemasystem samt projektet *Heltidsresan* kommer att vara till hjälp i arbetet.

Medarbetarenkäten för vård- och omsorgsförvaltningen som i år var en *testenkät*, har en svarsfrekvens på 83,6 procent, något lägre än föregående år men ger ett tillförlitligt resultat och en god indikation på den upplevda arbetsmiljön. Förvaltningens NMI-värde 3,9 är fortsatt högre än kommunens totala resultat (3,8) och högre än samtliga andra förvaltningar. Enkäten kommer att utvärderas under 2019. Arbetet med att arbeta fram handlingsplaner för att hantera resultatet av årets medarbetarenkät startar redan nu på

samtliga enheters APT och därefter vidare i förvaltningens olika samverkansforum under våren 2019. Arbetet kommer att mynna ut i en uppdaterad övergripande handlingsplan.

Samverkan med bemanningsenhet, verksamhet och skola pågår och har intensifierats för att ta fram gemensamma strategier för att rekrytera och introducera unga människor och nyanlända till verksamheten. Samverkan sker också med mål att hitta nya sätt att erbjuda arbete till de som nyligen gått i pension.

Få fler att jobba mer

En del i arbetet för att verka mot att utvecklas som en attraktiv arbetsgivare och säkerställa kompetensförsörjning är att möjliggöra fullföljning av handlingsplan *Heltidsresan* som arbetats fram i en partsgemensam arbetsgrupp under 2017. Nämnden kommer under 2019 arbeta mot målet att minska andel tid som utförs av timanställd personal bland annat genom vidareutveckling av den framtagna handlingsplanen *Heltidsresan*. Särskilt fokus är framtagande av kommunikationsplan och att skapa delaktighet.

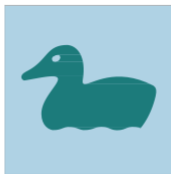
I takt med införande av heltider och överanställningar tas hjälp av funktionen *Avancerad bokning* i schemasystemet för att underlätta i personalplanering och samordning mellan enheter. Man har inom Boende/Kvarboende även påbörjat gemensamma anställningar. Detta förväntas leda till minskad andel timanställda, bättre kontinuitet för brukare, bättre arbetsmiljö, flexibla schema utan att ökade kostnader uppkommer. Verksamheten har också påbörjat arbete med att internt ta lärdom av varandra genom studiebesök.

Andel timavlönade	2016	2017	2018
Andel timavlönade äldreomsorg	21,3 %	19,6 %	20,9 %
Andel timavlönade funktionsstöd	18,9 %	19,4 %	20,2 %
Totalt		19,5 %	20,7 %

Andelen timanställda 2018 i äldreomsorgen är 20,9 procent och inom funktionsstöd 20,2 procent, vilket är en ökning från föregående år då andelen var 19,6 procent respektive 19,4 procent. Huvudorsaken till att andelen ökat är att hemtjänsttimmar ökat kraftigt under 2018 och att hemtjänsten löst utökad verkställighet med timanställda.

	Jan-Dec 2017	Jan-Dec 2018
Andel av arbetad tid som fyllnad	1,9 %	1,5 %
Andel av arbetad tid som övertid	1,3 %	1,4 %

Under 2018 har andelen tid som utförs som fyllnadstid minskat från 1,9 % till 1,5 %, samtidigt som övertiden ökat något, inom förvaltningen utförs den mesta övertiden inom verksamheten personlig assistans.

Attraktiv arbetsgivare

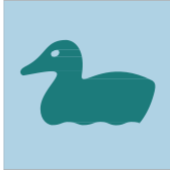
De yrkesambassadörer som finns inom olika områden kommer att fortsätta sitt arbete med att representera nämnden vid mässor, evenemang och nätverk för att attrahera nya medarbetare, både på kort och lång sikt. Organiserat samarbete med universitet finns uppbyggt gällande mottagande av sjuksköterskestudenter, där Alingsås är en av de kommuner som tar emot ett större antal studenter, denna verksamhet kommer att fortsätta och utökning kommer att planeras för under 2019. Inom samarbetet Vård- och omsorgscollege kommer nämnden att arbeta för ett kvalitetssäkrat mottagande av studenter samt att utveckla handledarrollen.

Rekryteringsprocessen kommer att kvalitetssäkras genom att annonser granskas enligt den övergripande rekryteringsstrategin. Rekryteringsprocessen kommer även säkerställas genom att all rekrytering sker enligt rutin. Ett nytt introduktionsprogram för semestervikarier kommer att tas fram och implementeras under sommaren 2018.

Nämnden arbetar med att på sikt kunna kvalitetssäkra kartläggningen av kompetens inom organisationen, detta företrädesvis genom att använda ett anpassat kvalitetssäkrat system. Kartläggningen kommer att ligga till grund för att planera framtidens kompetensutveckling. Nämnden kommer också att se över möjligheterna att skapa alternativa och nya yrkesroller inom organisationen. I framförallt bristyrkena kan det bli aktuellt att se över hur arbetsuppgifter kan omfördelas på nya yrkesroller för att utveckla men även attrahera nya medarbetare. Nämnden arbetar aktivt med bemanningsstrategin och samplanering mellan enheter för att minska andelen timanställd personal.

Nämnden fortsätter arbetet med att förebygga ohälsa genom bl.a. ESF projektet HälsoGREppet, samtidigt som arbete pågår för att minska andelen personer i rehabilitering genom att HR-konsulterna träffar förvaltningens chefer kontinuerligt och går igenom rehabiliteringsärenden. För att behålla befintlig kompetens i förvaltningen behöver nämnden arbeta aktivt med ständiga förbättringar i arbetsmiljön genom det systematiska arbetsmiljöarbetet och med strategisk kompetensförsörjning genom fortsatt implementering av Heltidsresan. Nämnden behöver fortsätta arbetet med att öka kunskapen om hälsosamma scheman och arbeta med Alingsås kommuns bemannings och schemaverktyg för att möjliggöra för medarbetarna att kunna tillämpa individuell påverkansbar förläggning av sin arbetstid.

Nämnden kommer att fortsätta arbeta med att kompetens tas till vara från medarbetare som slutar genom att använda den rutin som finns vid avslut.

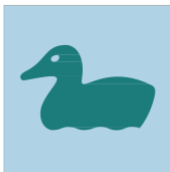
Arbetsmiljö och sjukfrånvaro

Nämnden har som mål att sänka både kort och långtidssjukskrivningarna samt höja nöjdmedarbetarindex (NMI) i den psykosociala arbetsmiljörenden.

Målvärden för total sjukfrånvaro varierar mellan 7,0 – 9,2 procent beroende på verksamhet och förutsättningar, målvärdet för korttidssjukfrånvaro varierar mellan 1,9 – 3,5 procent beroende på verksamhet och förutsättningar.

De hittills viktigaste åtgärderna för att förebygga och åtgärda ohälsa och olycksfall är att förvaltningen startat upp ett aktivt arbete kring målet att sänka sjukskrivningarna. En insats för att minska sjuktalen är en förbättrad rehabiliteringsprocess, men även att chefer har arbetat tillsammans med HR-konsulter och regelbundet gått igenom aktuella rehabiliteringsärenden. Resultatet är ett förebyggande synsätt när det gäller arbetsmiljö i syfte att undvika sjukskrivning hos medarbetare, samt att en del personer långt komna i rehabiliteringskedjan har kunnat gå vidare till nya arbetsuppgifter eller har avslutats. Förvaltningens chefer har genomgått en fördjupad rehabiliteringsutbildning i syfte att höja kompetensen hos cheferna i rehabiliteringsarbetet. Ett aktivt arbete med det systematiska arbetsmiljöarbetet för att fånga upp risker för ohälsa i verksamheten är en viktig del i det förebyggande arbetet, delar i det arbetet är rutiner för tillbud och arbetsskadeanmälningar fast även undersökningar i form av den psykosociala arbetsmiljörenden och den fysiska arbetsmiljörenden.

Identifierad risk	Område Ekonomi, verksamhet, medborgare & medarbetare	Process	Riskvärde	Vad ska kontrolleras?	Metod Hur ska kontrollen genomföras?	Ansvarig Vem genomför kontrollen	Uppföljning När följs kontrollen upp?
Samverkan	Ekonomi, verksamhet, medborgare, medarbetare	God samverkan med berörda motparter	12	Välfungerande samarbeten inom kommunen, nya sätt att samarbeta med civilsamhället samt samverkan hälso- och sjukv.	Löpande	Förvaltningschef	Löpande
Boendeplatser för äldre och inom LSS	Ekonomi, verksamhet medborgare	Rätt volym boendeplatser	12	Följa beläggning och medelboendetid mot äldreomsorg och följa kön till boende för äldre och inom LSS. Samt bevaka köpta externa korttidsplatser och viten.	Statistik över beläggning, in-/utflyttning och kö-situation.	Stabschef m.fl.	Månadsvis samt fördjupning per tertial.
Hemtjänst-utveckling	Ekonomi, verksamhet, medborgare	Förändring av hemtjänst	12	Följa hemtjänstutveckling och underliggande orsaker till förändringar.	Statistik över hemtjänstutveckling.	Stabschef m.fl.	Månadsvis samt fördjupning per tertial.
Utveckling inom personlig assistans	Ekonomi, verksamhet	Förändring inom personlig assistans	12	Följa utvecklingen och genomföra förändringar för att säkra intäkter och ansökningar till F-kassan.	Löpande kommunikation med verksamheten	Stabschef, avd chef funktionsstöd	Löpande
Heltidsresan	Medarbetare, ekonomi	Arbeta för heltid som norm	12	Följa ekonomiska och verksamhetsmässiga effekter av heltid som norm.	Ta fram särskild uppföljningsmall	Avd. chef planeringsavdelningen	Månadsvis
Välfärds-teknologi	Verksamhet, medarbetare	Utveckling av välfärds-teknologi.	9	Följa utveckling och de krav på IT-lösningar som ställs, samt bevaka möjligheter att nyttja medel från kommuncentral Innovationsfond.	Vara uppdaterade på förändringar, omvärldsbevaka.	Avd. chef planeringsavdelningen	Löpande